ПОСТАПКА ЗА ПРЕТРЕС НА ЛИЦА ЛИШЕНИ ОД СЛОБОДА И ПРОСТОРИИ

Дефинирање на поимот, видови и време на вршење на претрес:

- **Поим за Претрес на лица лишени од слобода и простории** - Претставува проверка на лицата лишени од слобода и просториите во кои престојуваат, заради пронаоѓање на предмети кои не е дозволено да ги поседуваат.

- **Видови на претрес**:

➢ **Личен претрес** на лица лишени од слобода (субјект на претресот може да биде секое лица лишено од слобода за време на издржувањето на казната затвор или мерката притвор)

➢ **Претрес на простории** (предмет на претресот се сите простории во установата каде престојуваат, се движат и работат лицата лишени од слобода)

➢ **Задолжителен претрес**:

- При приемот на лица лишени од слобода на издржување на казна затвор ил мерка притвор
- При спроведување на лица лишени од слобода
- При упатување на лица лишени од слобода во просторија за издржување на дисциплинска казна

➢ **Претрес по потреба** (се врши согласно планот за претрес на лица лишени од слобода и простории)

- **Време на вршење на претресот**:
- Претресот на лица и простории може да се врши во секое време (согласно потребите и утврдениот план за претрес)

Национални прописи со кои се регулира постапка:

1. **Закон за извршување на санкциите (Сл. Весник на РСМ, бр. 99/2019 и 220/19)**
   - ➢ **член 54**
   - ➢ **член 58**
   - ➢ **член 86**
   - ➢ **член 202**

- **член 230**- Должност на лицата лишени од слобода за одржување на редот и дисциплината,
- **член 231, став 3, алинеја 4** - Внесување или изготвување на предмети што можат да се користат за напад, бегство или за вршење на кривични дела.

.2. Правилник за овластувањата на затворската полиција, начинот на вооружување и вршење на работите на затворската полиција (Службен Весник на РСМ бр. 94/2022),

- **член 2 и член 37,**
- **член 29 до член 34.**

3. Правилник за поблиските услови и начинот на употребата на средствата за присилба од страна на припадниците на затворската полиција во казнено-поправните и воспитно-поправните установи (Службен весник на РСМ бр. 94/2022 година).

4. Кодекс за однесување на службените лица во извршување на работните задачи во казнено-поправните и воспитно поправните установи (Службен весник на РСМ бр.30/ 2018 година).

5. Правилникот за Куќен ред за извршување на мерката притвор во притворските одделнеија на затворите (Службен весник на РСМ, број 87/2020 од 02.04.2020 година).

6. Правилник за куќен ред за осудените лица кои издржуваат казна затвор во казнено поправна установа (24.06.2020).

7. Куќен ред за децата кои издржуваат воспитна мерка – Упатување во воспитно поправен дом во РСМ бр.08-1987/1 од 21.10.2021 година.

Цел на процесот: Зголемување на безбедноста лицата лишени од слобода и на вработените лица во установата

Резултат: Создавање на безбедна средина во установа

Индикатори:

- намалување на бројот на недозволени предмети
- намалување на бројот на бегства од установата
- намалување на бројот на самоповредувања на лицата лишени од слобода
- намалување на бројот на доставени пратки кои содржат предмети кои не се дозволени

<u>**Корисник на процесот**</u>:
- Припадниците на затворската полиција,
- Директорот на установата

<u>**Сопственик на процесот:**</u> КПУ и ВПУ

<u>**Датум на евалуација на процесот**</u>: На секои 12 месеци

<u>**Документи:**</u>
1. План за претрес на лица лишени од слобода и простории
2. Записник за привремено одземени предмети
3. Книга за евиденција на извршени претреси
4. Книга за евиденција на одземени предмети

Постапка за претрес на лица лишени од слобода и простории

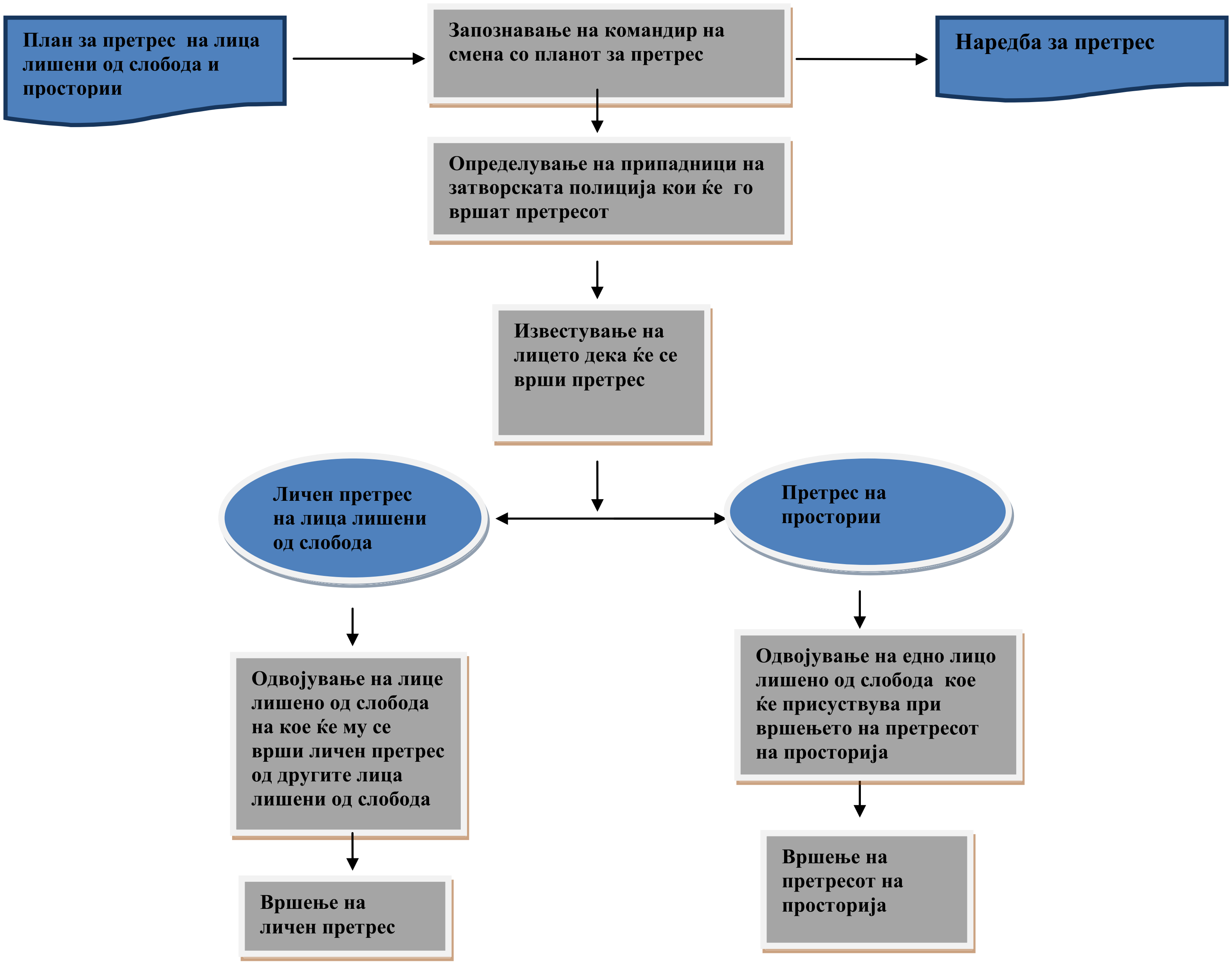

Постапка за претрес на лица лишени од слобода и простории

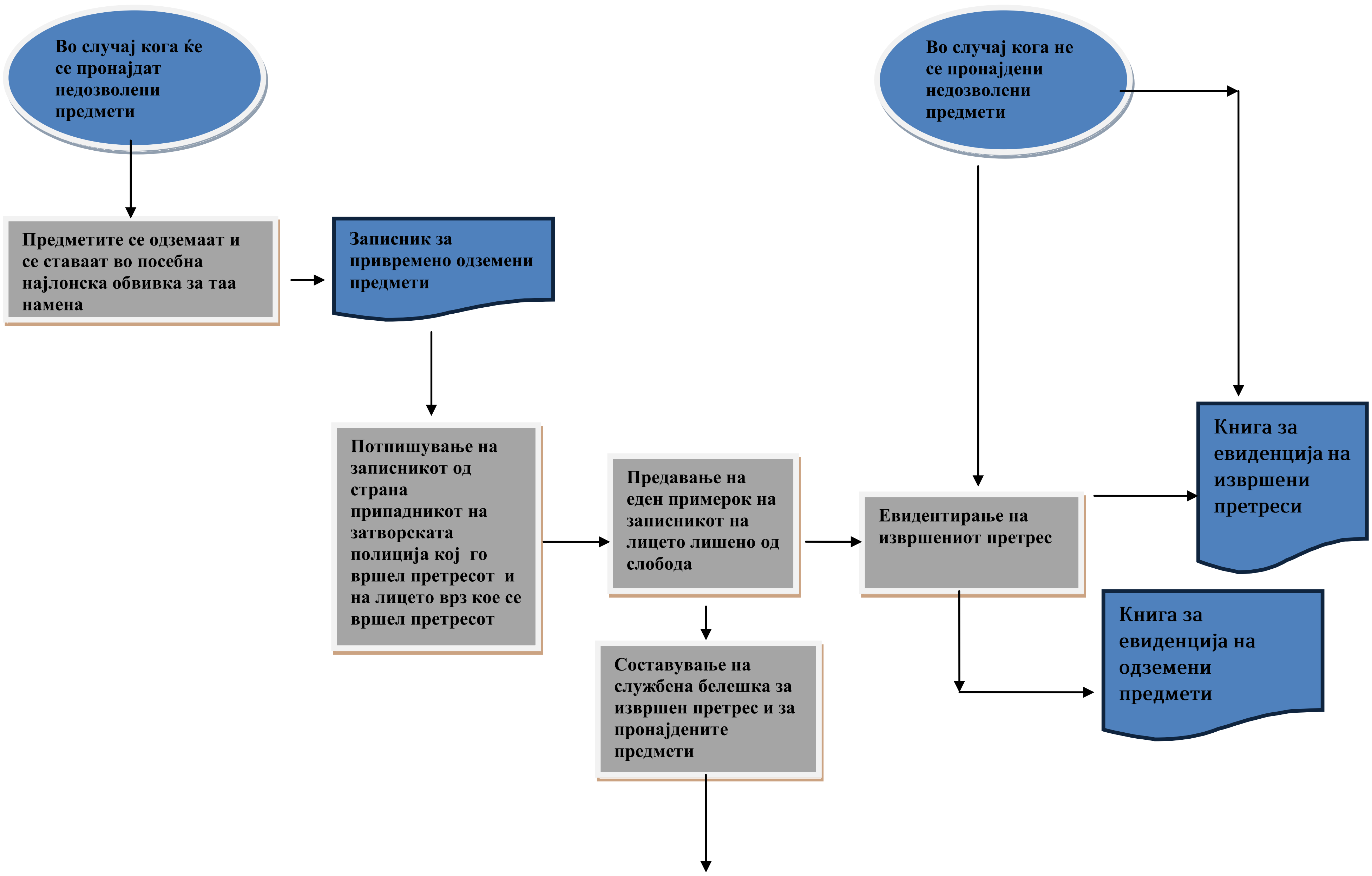

Поведување на дисциплинска постапка спрема лицето лишено од слобода

УПАТСТВО ЗА ПОСТАПУВАЊЕ

ЧЕКОР 1: Подготовка на план за претрес на лица и простории

Зошто?	Планот за претрес овозможува согледување на потребите за вршење на претрес и координирано постапување при вршењето на претрес
Кој?	Директорот на установата и Заповедникот
Што?	Согласно утврдените потреби, планот за претрес содржи: – во кој дел (област) на установата ќе се врши претрес – каков претрес ќе се врши
Каде?	Во установата
Кога?	На почетокот на секоја работна седмица (секој понеделник)
	Кога е потребно да се изврши претрес без одлагање, припадникот на затворската полиција може и по сопствена проценка да изврши претрес надвор од планот, за што веднаш треба да го информира непосредно претпоставениот
Како?	**1. Се прави анализа на моменталната состојба во установата и согледување на потребите за вршење на претре**

ЧЕКОР 2: **Издавање на наредба за претрес**

Зошто?	Заради спроведување на активностите предвидени во планот за претрес
Кој?	Директорот на установата и Заповедникот
Што?	Детално го запознаваат командирот на смена со планот за претрес – во кој дел (област) на установата ќе се врши претрес – каков претрес ќе се врши
Каде?	Во установата
Кога?	Најдоцна наредниот ден по изготвувањето на планот за претрес
Како?	**На заеднички состанок** **- се даваат прецизни и јасни насоки за работа**

ЧЕКОР 3: Определување на припаднци на затворската полиција кои ќе го вршат претресот и нивно запознавање со планот за претрес

Зошто?	Заради планирање и спроведување на активностите предвидени со планот за претрес
Кој?	Заповедникот во соработка со командирот на смена
Што?	Детално ги запознаваат припадниците на затворската полиција со планот за претрес
Каде?	Во установата
Кога?	Пред започнувањето на претресот
Како?	**1. Се определува колку припадници на затворската полиција ќе го вршат претресот** **2. Се определува точно кои припадници на затворската полиција ќе го вршат претресот** **3. Припадниците на затворската полиција кои се определени дека ќе го вршат претресот се повикуваат н заеднички состанок** **4. Детално им се даваат насоки каде ќе се врши претресот и каков претрес ќе се врши**

ЧЕКОР 4: Известување на лица лишени од слобода дека ќе се врши претрес

Зошто?	Заради запознавање на лицата лишени од слобода
Кој?	Припадникот на затворската полиција кој го врши претресот
Што?	Ги информира лицата лишени од слобода дека ќе се врши претрес
Каде?	Во установата
Кога?	Пред започнување на претресот
Како?	**1. Лицата лишени од слобода се информираат дека ќе им биде извршен личен претрес или претрес на просторијата во која престојуваат, на јасен начин со почитување на нивната личност и достоинство**

ЛИЧЕН ПРЕТРЕС

ЧЕКОР 5: **Одвојување на лицето лишено од слобода на кое ќе му се врши претрес од останатите лица лишени од слобода**

Зошто?	Заради запознавање на лицето лишено од слобода
Кој?	Припадници на затворската полиција кои ќе го вршат претресот
Што?	Се одвојува лицето на кое ќе му се врши претрес од другите лица лишени од слобода
Каде?	Во собата за престој на лицата лишени од слобода или во други простории
Кога?	Пред започнување на претресот
Како?	1. **Лицето лишено од слобода на кое ќе му се врши претрес останува во просторијата за претрес** 2. **Останатите лица лишени од слобода се одвојуваат во ходникот пред просторијата** 3. **Во просторијата каде што се врши претресот остануваат само двајца припадници на затворската полиција кои го вршат претресот и лицето лишено од слобода на кое ќе му се врши претресот**

ЧЕКОР 6: Вршење на претресот

Зошто?	За да се пронајдат недозволени предмети	
Кој?	Припадник на затворската полиција врши претрес во присуство на најмалку уште еден припадник на затворската полиција од исти пол со лицето на кое му се врши личен претрес	
Што?	Се претресува облеката, сите предмети кои ги носи со себе	Визуелен преглед на устата, ушите и косата
	Претресот се врши на начин при што нема да се наруши достоинството на лицето на кое му се врши претресот	
Каде?	При прием на лица лишени од слобода – во посебна просторија за таа намена При вршење на редовни или вонредни претреси на лицата лишени од слобода во просториите за сместување При претрес на лица кои доаѓаат на посета - во посебна просторија за таа намена Во сите претходно наведени случаи претресот се врши надвор од погледот на други лица	
Кога?	Редовен претрес – според план за вршење на редовни претреси	
	Вонреден претрес - по добиени сознанија дека е можно да поседува предмети кои не се дозволени според одредбите од Правилникот за Куќниот ред на установата	
Како?	1.Припадникот на затворската полиција кој го врши претресот му кажува на лицето лишено од слобода да застане во стоечка положба	
	Лицето на кое му се врши претресот во ниеден момент не смее да остане комлетно без облека	
	2. Му дава наредба на лицето лишено од слобода да ја ја соблече облеката од горниот дел на телото и облеката се става на пултот за претрес	
	3. Се пристапува кон визуелна проверка на устата, косата, ушите и на горниот дел од телото	

	4. Се проверува облеката и потоа му се враќа на лицето
	5. Лицето лишено од слобода го облекува горниот дел
	6. Му се наредува на лицето лишено од слобода да го соблече долниот дел од облеката и чевлите кои се ставаат на пултот за претрес
	7.Визуелно се прегледува долниот дел од телото и стапалата
	8. Му се наредува на лицето лишено од слобода да клекне и да стане
	9. Се прегледува долниот дел на облеката и чевлите и му се враќаат на лицето лишено од слобода
	10. Целата постапка на претресот визуелно ја следи другиот присутен припадник на затворската полиција

ПРЕТРЕС НА ПРОСТОРИИ

Чекор 5: Одвојување на едно лице лишено од слобода кое ќе присуствува при претресот на просторијата

Зошто?	Заради запознавање на лицето лишено од слобода дека ќе се врши претрес и негов увид во ситуацијата
Кој?	Припадниците на затворската полиција кои ќе го вршат претресот
Што?	Се определува едно лице лишено од слобода кое ќе присуствува на претресот
Каде?	Во собата за престој на лицата лишени од слобода
Кога?	Пред започнувањето на претресот
Како?	**Лицаето лишено од слобода кое ќе присуствува при вршење на претресот останува во просторијата за претре** **Останатите лица лишени од слобода се одвојуваат во друга просторија или погодно место** **Во просторијата каде што се врши претресот остануваат само припадници на затворската полиција кои го вршат претресот и лицето лишено од слобода кое присуствува при вршењето на претресот**

ЧЕКОР 6: Вршење на претресот

Зошто?	За да се пронајдат недозволени предмети	
Кој?	Припадник на затворската полиција врши претрес во присуство на најмалку уште еден припадник на затворска полиција	
Што?	Се претресува облеката, сите предмети кои ги има во просторијата	Визуелен преглед на просторијата
	Претресот се врши на начин на кој што нема нема да се наруши достоинството на лицата лишени слобода	
Каде?	При вршење на редовни или вонредни претреси на просториите за сместување и др. заеднички простории каде престојуваат лицата лишени слобода	
Кога?	Редовен претрес – според план за вршење на редовни претреси	
	Вонреден претрес - по добиени сознанија дека е можно да поседуваат предмети кои не се дозволени според Правилникот за Куќниот ред на установата	
Како?	1.Припадникот на затворската полиција кој ќе го врши претресот им соопштува на лицата лишени слобода дека ќе се врши претрес на просторијата во која престојуваат	
	Претресот на просторијата во која што престојуваат лицата лишени слобода, како и на нивните лични предмети задолжително се врши во присуство на едно лице лишено од слобода	
	2. Дава наредба на лицата лишени слобода да излезат од просторијата каде што ќе се врши претресот	

	3. Се одредува лице лишено од слобода кое ќе присуствува на претресот
	4. Останатите лица лишени од слобода се одвојуваат во погоден простор за таа намена (шеталиште, ходник, др. просторија и сл.)
	5. Се пристапува кон визуелна проверка на просторијата
	6. Се проверува состојбата на решетките, прозореците, таванот, ѕидовите, вратата, бравата на вратата и на инвентарот во просторијата
	7. Во зависност од одредениот број на припадници на затворската полиција предвиден со планот за претрес кои го вршат претресот на просторијата, се прави распоред на просторот кој треба да се претресе и контролира, со цел да се избегне повторување на просториите кои се веќе претресени и контролирани
	8. Се проверуваат сите лични предмети кои ги поседуваат лицата лишени од слобода во просторијата во која што се врши претресот
	9. Целата постапка на претресот визуелно ја следи еден припадник на затворската полиција воедно обезбедувајќи и лицето лишеното од слобода кое присуствува на претресот

СЛУЧАЈ КОГА ПРИ ПРЕТРЕСОТ ЌЕ БИДАТ ПРОНАЈДЕНИ НЕДОЗВОЛЕНИ ПРЕДМЕТИ

ЧЕКОР 7: **Одземање на предметите и ставање во посебна најлонска обвивка за таа намена**

Зошто?	Заради спречување на лицата лишени од слобода да поседуваат и располагаат со недозволени предмети согласно Правилникот за Куќниот ред на установата и соодветно чување на одземените предмети
Кој?	Припадниците на затворската полиција кои го вршат претресот
Што?	Ги одзема пронајдените предмети и ги става во соодветна најлонска ќеса за чување на предметите
Каде?	Во просторија наменета за чување на одземени предмети
Кога?	По завршување на претресот
Како?	**1. Пронајдените предмети се одземаат** **2. На лицето лишено од слобода му се укажува дека предметите се недозволени и дека со нивното поседување ги повредило одредбите од Правилникот за Куќниот ред на Установата.** **3. Предметите се ставаат во посебна најлонска обвивка за таа намена**

ЧЕКОР 8: Подготовка на Записник за одземени предмети, потпишување на Записникот и предавање на еден примерок од Записникот на лицата лишени од слобода

Зошто?	Евидентирање на одземените предмети
Кој?	Припадниците на затворската полиција кои го вршат претресот го подготвуваат Записникот и го потпишуваат; Лицето лишено од слобода го потпишува Записникот
Што?	Се подготвува Записник за одземените предмети, кој содржи датум кога е извршен претресот, на кое лице му е извршен претресот, што е пронајдено при претресот (со точен опис на пронајдениот предмет), и се потпишува
Каде?	Во службена просторија
Кога?	По завршување на претресот и по пронаоѓање и одземање на предметите
Како?	1. **Припадникот на затворската полиција го подготвува Записникот во три примероци** 2. **Му го дава на увид на лицето лишено од слобода** 3. **Лицето лишено од слобода и припадниците на затворската полициија го потпишуваат Записникот. Доколку лицето лишено од слобода одбива да го потпише Записникот, тоа се забележува во самиот Записник** 4. **Еден примерок од Записникот му се дава на лицето лишено од слобода**

ЧЕКОР 9: Составување на Службена белешка за пронајдените предмети и Известување на Заповедникот, Директорот на Установата и наделжниот суд

Зошто?	Информирање на претпоставените и преземање на понатамошни соодветни мерки
Кој?	Припадниците на затворската полиција кои го вршат претресот и командирот на смена
Што?	Подготвуваат Службена белешка и ги информираат претпоставените, согласно хиерархиската поставеност
Каде?	Во Установата,
Кога?	По завршување на претресот, по пронаоѓање и одземање на предметите (најдоцна наредниот ден по завршување на претресот)
Како?	1. Припадниците на затворската полиција составуваат Службена белешка за настанот 2. За пронајдените предмети и лицето од кое се одземени го информираат непосредниот претпоставен 3. Заповедникот го информира директорот на установата 4. Директорот на установата го информира надлежниот суд

ЧЕКОР 10: Евидентирање на одземените предмети во посебна Книга за евиденција на одземени предмети

Зошто?	Евидентирање на одземените предмети,
Кој?	Припадниците на затворската полиција кои го вршат претресот, Командирот на смена, Заповедникот
Што?	Во посебна Книга за евиденција на одземени предмети се евидентира: – евиденционен број – датумот кога е извршен претресот – лицата лишени од слобода кај кои се пронајдени предметите – точен опис на одземените предмети (пример: тип и број на пронајдени мобилни телефони) – потпис на припадникот на затворската полиција кој го извршил претресот
Каде?	Евиденцијаата ја води Заповедникот
Кога?	По завршување на претресот, по пронаоѓање и одземање на предметите

ЧЕКОР 11: Евидентирање на извршениот претрес

Зошто?	Да се има преглед на сите извршени претреси
Кој?	Припадниците на затворската полиција кои го вршат претресот, Командирот на смена, Заповедникот
Што?	Во посебна книга за евиденција (или електронски) за извршен претрес се евидентира – евиденционен број – датумот кога е извршен претресот – лицата лишени од слобода и просториите во кои се вршел претресот
Каде?	Евиденцијата ја води Заповедникот
Кога?	По завршување на претресот

СЛУЧАЈ КОГА ПРИ ПРЕТРЕСОТ НЕ СЕ ПРОНАЈДЕНИ НЕДОЗВОЛЕНИ ПРЕДМЕТИ:

- **по чекорот број 6 - Извршување на претресот се преминува на чекорот број 11 - Евидентирање на извршениот претрес**